

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

01 februarie 2018

CSN nr. 35/A

DECIZIE

cu privire la controlul parlamentar asupra executării Legii nr.269-XVI din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf)

În temeiul art.31 al Legii 269-XVI din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf), în cadrul ședinței din 23 ianuarie 2018, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a audiat autoritățile împuternicite cu dreptul de inițiere a testării conform art.3 alin.(4) al legii, cu privire la mersul implementării legii sus-menționate, în special deficiențele identificate în aplicare, căile prin care acestea sunt soluționate, modul de organizare și efectuare a testărilor la detectorul comportamentului simulat, etc.

Urmare a audierii rapoartelor prezentate de: Comisia de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Autoritatea Națională de Integritate și Consiliul Superior al Magistraturii, s-a constatat:

1. Prevederile Legii nr.269-XVI din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) sunt lacunare, iar unele din ele sunt ambigue sau contradictorii. Astfel, legile speciale care reglementează activitatea autorităților care au dreptul de aplicare a acestui gen de testare nu sunt ajustate prevederilor Legii 269/2008. De asemenea, lipsa unor concepte, viziuni și fundamentări legale clare privind puterea probatorie sau importanța rezultatelor testării la poligraf, având în vedere faptul că rezultatele testării conform prevederilor art. 27 din Legea

nr.269-XVI din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) nu constituie dovadă a caracterului neautentic al informației comunicate sau unicul temei pentru suspendarea executării obligațiilor de serviciu ale persoanei testate, putând constitui doar temei pentru efectuarea unor măsuri suplimentare de verificare a persoanei;

2. Deși Legea nr. 269 a fost adoptată de Parlament în 2008, iar Guvernul conform art. 34 urma în termen de 3 luni să aducă actele sale normative în conformitate cu prezenta lege și să prezinte Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege, acesta a aprobat Hotărârea întru executarea prevederilor Legii 269/2008 abia la 19.06.2014. Astfel, Comisia de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului și-a început de iure și de facto activitatea, doar odată cu aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului stabilit prin Anexa nr.1 a Hotărârii Guvernului, menționate supra.

3. Inexistența poligrafologilor, asistenților poligrafologilor atestați și înregistrați, a aparatelor poligraf, a birourilor specializate pentru testare și a altor mijloace tehnice necesare în următoarele autorități cu drept de inițiere a testărilor la poligraf: Serviciul Vamal, Autoritatea Națională de Integritate, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor, circumstanțe care condiționează aglomerarea activității poligrafologilor în autoritățile în care aceștia există (CNA, MAI, SIS). Astfel, dacă în 2016, CNA a efectuat 63 testări, inclusiv la solicitarea altor instituții, atunci în 2017 numărul testărilor a crescut până la 148, iar conform estimărilor preliminare numărul acestora în anii următori se va majora semnificativ;

4. Având în vedere bugetul de stat auster, autoritățile împuternicite întâmpină dificultăți în cadrul identificării surselor financiare pentru procurarea detectoarelor comportamentului simulat (poligraf) și pentru asigurarea procesului de instruire inițială și periodică a poligrafologilor, având în vedere costurile considerabile ale acestor mijloace tehnice și servicii;

5. Aparatul poligraf nu este inclus în Lista oficială a mijloacelor de măsurare și a măsurărilor supuse controlului metrologic legal, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1042 din 13 septembrie 2016, fapt care ar putea genera litigii în instanță.

6. Lipsa testelor standardizate pentru subiecții testați la poligraf, urmare a angajărilor sau promovărilor în serviciu, demarării în privința acestora a anchetelor de serviciu/procedurilor disciplinare sau în cazul altor situații faptice potrivit legislației în vigoare.

În rezultatul audierii informațiilor prezentate de către autoritățile împuternicite cu dreptul de inițiere a testării conform art.3 alin.(4) al legii, privind implementarea Legii 269-XVI din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf), Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

decide:

1. Se recomandă Guvernului:

- inițierea unui grup de lucru competent în scopul elaborării actelor normative de modificare a prevederilor legale în vigoare ambigue și neclare referitor la forța probatorie a testărilor la poligraf, examinarea și identificarea unor soluții legale cu privire la certificarea standardizată a acestuia.

- identificarea surselor financiare din bugetul de stat pentru procurarea aparatelor poligraf pentru autoritățile care actualmente nu le dețin, precum și pentru asigurarea procesului de instruire inițială și continuă a poligrafologilor; examinarea oportunității creării unui centru unic și independent de testare la detectorul comportamentului simulat, în cazul lipsei surselor financiare pentru obiectivele menționate.

2. Autorităților cu drept de inițiere a testărilor la poligraf (Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Autoritatea Națională de Integritate, Consiliul Superior al Procurorilor și Consiliul Superior al Magistraturii), se solicită:

- implicarea activă pentru instituirea funcțiilor de poligrafologi și asistenți ai poligrafologilor în cadrul statelor de personal ale acestora;

- conștientizarea importanței rezultatelor testărilor la poligraf în procesul: angajărilor, efectuării controlului periodic sau selectiv a activității de serviciu, anchetelor de serviciu și în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare;

- raportarea semestrială către Comisia parlamentară securitate națională, apărare și ordine publică despre executarea prezentei Decizii.

3. Comisia securitate națională, apărare și ordine publică va monitoriza anual implementarea prezentei decizii.

Roman BOȚAN
Președintele Comisiei

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 0-22-25-73-08

Nr. 08/345 din 22.01. 2018

la nr. CSN 937 din 18.01.2018

**Comisiei pentru securitate națională,
apărare și ordine publică a
Parlamentului Republicii Moldova**

Stimați membri ai Comisiei,

Urmare a examinării solicitării Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică din 18.01.2018, Vă prezint nota informativă cu privire la progresele și deficiențele constatate în cadrul implementării Legii nr. 269-XVI din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat.

La moment, Centrul Național Anticorupție deține președinția Comisiei de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului.

Astfel, Comisia și-a început de iure și de facto activitatea, odată cu aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 475 din 19.06.2014, în vigoare din 27.06.2014.

Astfel, **prima ședință a Comisiei a avut loc la 30.10.2014**, la inițiativa și în sediul Centrului Național Anticorupție.

În cadrul ședinței respective au participat 7 reprezentanți desemnați de conducătorii autorităților prevăzute la pct. 11 al Regulamentului menționat supra, după cum urmează:

- Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, domnul Victor MICU;
- Președintele Consiliului Superior al Procurorilor (de atunci), domnul Mircea ROȘIORU;
- Procuror în cadrul Procuraturii Generale, domnul Eduard BULAT;
- Șef Direcție în cadrul Serviciului Informații și Securitate, domnul Ion VAREAGHIN;
- Șef de Direcție în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, domnul Eugeniu ȘEVCIUC;
- Șef de Direcție în cadrul Serviciului Vamal, domnul Veaceslav ALEXEI;
- Șef de Direcție generală în cadrul Centrului Național Anticorupție, domnul Tudor GABURA.

Relevant este faptul că, reprezentantul SIS-ului, dl Ion Vareaghin a acumulat majoritatea voturilor membrilor Comisiei, fiind astfel ales în calitate de președinte al Comisiei pe o perioadă de doi ani.

În consecință, membrii Comisiei au decis de a înainta un demers de informare despre acest fapt a dlui Mihai Balan, director al Serviciului de Informații și Securitate, precum și de solicitare a numirii secretarului Comisiei, inclusiv asigurarea activității funcționale a Comisiei pe perioada respectivă (activitate executată la 10.11.2014).

De asemenea, Comisia a decis ca reprezentanții CNA să transmită președintelui Comisiei toate materialele care au fost acumulate pînă la momentul respectiv, inclusiv actele (ordinele sau hotărârile CSM, CSP) prin care au fost desemnați membrii Comisiei (activitate executată la 10.11.2014).

Proiectul Regulamentului cu privire la modul de atestare și înregistrare a poligrafologilor și asistenților poligrafologilor, modelul de certificat de înregistrare a poligrafologului atestat, proiectul Codului deontologic al poligrafologului și asistentului poligrafologului, modelul Fișei solicitantului de înregistrare în calitate de poligrafolog, modelul Declarației de consimțămînt, modelul Cererii de înregistrare în calitate de poligrafolog și altele s-au propus a fi discutate în ședința următoare.

O altă ședință a Comisiei de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului din 02.04.2015, a fost organizată în sediul Serviciului Informații și Securitate, cu participarea tuturor membrilor menționați anterior.

În cadrul acesteia, în calitate de președinte al Comisiei cu votul majorității membrilor a fost ales domnul Tudor Gabura, reprezentant al Centrului Național Anticorupție.

În consecință, membrii Comisiei au decis de a înainta un demers de informare despre acest fapt a dlui Viorel Chetraru, director al Centrului Național Anticorupție, precum și de solicitare a numirii secretarului Comisiei, inclusiv asigurarea activității funcționale a Comisiei pe perioada respectivă.

Următoarea ***ședință a Comisiei a demarat la 24.04.2015*** în sediul Centrului Național Anticorupție, cu participarea membrilor menționați anterior, cu excepția reprezentantului Serviciului Vamal, domnul Veaceslav Alexei.

În cadrul ședinței respective au fost examinate și aprobate:

- modelul foii cu antet a Comisiei de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului;
- modelul ștampilei cu Stema de Stat a Republicii Moldova și a altor ștampile necesare activității de secretariat a Comisiei;
- proiectul Regulamentului cu privire la modul de atestare și înregistrare a poligrafologilor și asistenților poligrafologilor;
- proiectul Codului deontologic al poligrafologului și asistentului poligrafologului.

De menționat că, proiectele hotărîrilor Comisiei de stat privind aprobarea Regulamentului cu privire la modul de atestare și înregistrare a poligrafologilor și asistenților poligrafologilor, precum și a Codului deontologic al poligrafologului și asistentului poligrafologului au fost examinate și avizate de către toate autoritățile cu drept de inițiere a testării la poligraf, iar ulterior, au fost supuse expertizei juridice și înregistrării de stat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 1104 din 28.11.1997 cu privire la modul de efectuare a expertizei juridice și înregistrării de stat a actelor normative departamentale.

Prin urmare, la 10.11.2015, prin dispoziția președintelui Comisiei, a fost desemnat secretarul Comisiei de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului, angajatul Centrului Național Anticorupție, domnul Victor Filip.

Totodată, în luna decembrie 2015, secretariatul Comisiei a recepționat două cereri de atestare în calitate de poligrafolog în cadrul autorităților cu drept de inițiere a testării – Centrul Național Anticorupție și Ministerul Afacerilor Interne și o cerere de atestare în calitate de asistent al poligrafologului în cadrul autorității cu drept de inițiere a testării – Procuratura Republicii Moldova, fapt care a determinat de rînd cu alte activități preconizate în ședințele anterioare, necesitatea organizării unei alte ședințe a Comisiei.

Astfel, următoarea *ședință a Comisiei a demarat la 02.03.2016* în sediul Centrului Național Anticorupție, cu participarea tuturor membrilor Comisiei.

În cadrul acesteia au fost examinate și aprobate Normele metodice unice de efectuare a testărilor cu utilizarea poligrafului, fiind de asemenea atestate și înregistrate în calitate de poligrafologi următoarele persoane:

- **doamna Oxana Bologan**, în calitate poligrafolog în cadrul autorității cu drept de inițiere a testării - Centrul Național Anticorupție.

- **doamna Galina Culicovschi**, în calitate poligrafolog în cadrul autorității cu drept de inițiere a testării - Centrul Național Anticorupție.

- **domnul Alexandr Cucoară**, în calitate poligrafolog în cadrul autorității cu drept de inițiere a testării – Ministerul Afacerilor Interne.

Totodată, cererea **domnului Igor Negreanu** de a fi atestat și înregistrat în calitate de asistent al poligrafologului în cadrul autorității cu drept de inițiere a testării – Procuratura Republicii Moldova, a fost respinsă din considerentul faptului că conform legii funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția activității didactice și științifice.

Următoarea *ședință a Comisiei a demarat la 30.11.2017* în sediul Centrului Național Anticorupție, cu participarea a doi membri noi, și anume: doamna Lilia MELNIC – reprezentant al Serviciului Vamal și domnul Vladimir VINTILĂ – reprezentant al Serviciului Informații și Securitate, succesorii de funcții ai domnului Veaceslav ALEXEI și domnului Ion VAREAGHIN.

În cadrul ședinței respective, urmare a expirării mandatului de președinte al Comisiei, reprezentantului Centrului Național Anticorupție domnului Tudor Gabura, în conformitate cu prevederile pct. 14 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 475 din 19 iunie 2014, a demarat procedura alegerii președintelui Comisiei, în cadrul căreia, cu votul majorității membrilor acesteia, a fost reales domnul Tudor Gabura, reprezentant al aceleiași instituții, pe o perioadă de 2 ani.

La fel, conform ordinii de zi a ședinței menționate, Comisia a examinat și a aprobat Regulamentul privind răspunderea disciplinară a poligrafologilor și asistenților acestora, precum și a atestat pe **domnul Igor Carabețchi**, în calitate de poligrafolog - reprezentant al Centrului Național Anticorupție, iar poligrafologul instituției respective – **doamna Oxana Bologan**, fiind reatestată, urmare a efectuării unor cursuri de reciclare periodică în domeniul dat.

De asemenea, în cadrul ședinței expuse supra, Comisia l-a atestat **pe domnul Igor Doncenco** în calitate de asistent al poligrafologului - reprezentant al Ministerului Afacerilor Interne.

În prezent, la începutul lunii ianuarie anul curent secretariatul Comisiei a recepționat 2 cereri de solicitare a atestării și înregistrării în calitate de poligrafologi a doi reprezentanți ai autorității cu drept de inițiere a testării – Serviciul Informații și Securitate al Republicii Moldova, cereri care aștează să fie soluționate în următoarea ședință a Comisiei.

Pentru perioada următoare Comisia își propune realizarea următoarelor activități:

- recepționarea cererilor altor candidați pentru atestare în calitate de poligrafologi sau asistenți ai poligrafologilor;
- atestarea și înregistrarea candidaților în calitate de poligrafologi sau asistenți ai poligrafologilor;
- desemnarea vicepreședintelui Comisiei de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului;
- elaborarea testelor standardizate pentru subiecții testați la poligraf, urmare a angajărilor sau promovărilor în serviciu, demarării în privința acestora a anchetelor de serviciu/procedurilor disciplinare sau în cazul altor situații faptice potrivit legislației în vigoare.

Referitor la procedura organizării și efectuării testărilor la detectorul comportamentului simulat se poate de menționat faptul că aceasta este reglementată de Legea nr.269-XVI din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf), precum și de Normele metodice unice de efectuare a testărilor cu utilizarea poligrafului, aprobate prin Hotărârea Comisiei de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului nr. 3 din 02.03.2016, care de rînd cu celelalte hotărâri, decizii și dispoziții ale Comisiei sunt publicate pe pagina Web a Centrului Național Anticorupție, pe interfața cu informații ale Comisiei de stat pentru testări cu utilizarea poligrafului.

Actualmente, în registrul de evidență a poligrafologilor atestați sunt înregistrate în calitate de poligrafologi 3 persoane, după cum urmează:

- **Bolocan Oxana**, în cadrul autorității cu drept de inițiere a testării – Centrul Național Anticorupție;
- **Cucoară Alexandru**, în cadrul autorității cu drept de inițiere a testării – Ministerul Afacerilor Interne;
- **Carabețchi Igor**, în cadrul autorității cu drept de inițiere a testării – Centrul Național Anticorupție.

De asemenea, este înregistrat și un asistent al poligrafologului, acesta fiind **Doncenco Igor**, în cadrul autorității cu drept de inițiere a testării – Ministerul Afacerilor Interne.

Toți cei trei poligrafologi înregistrați au beneficiat de instruire inițială în domeniu testării la poligraf, care a fost organizată de Ambasada Statelor Unite ale Americii, cu antrenarea specialiștilor Asociației Americane a Poligrafologilor Poliției în perioada ianuarie, mai 2013.

Totodată, poligrafologii atestați au urmat cursuri de reciclare în Russia, or. Moscova în 2015 și respectiv SUA, în 2017.

CNA	4	1	3	0	0	0	0
Procuratura Anticorupție	0						0
PCCOCS	0						
ANI	0						0
Procuratura Generală	0						
Total	4						0

Notă: Informația privind rezultatele testărilor, cu excepția celei în care inițiatorul testării a fost CNA, poate fi solicitată de la inițiatorul acestora, or conform prevederilor art. 27 alin. (1) din Legea nr. 269 din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) dreptul de utilizare a rezultatelor testării aparține inițiatorului ei.

La moment, conform solicitărilor parvenite de la Procuratura Anticorupție și Procuratura Generală în cadrul Centrului sunt preconizate pentru testare în perioada imediat următoare - **36 persoane**, fapt care supraaglomerează activitatea poligrafologilor Centrului.

Cu titlu de deficiențe constatate în activitatea Comisiei, precum și în activitatea nemijlocită de testare la poligraf, putem exemplifica următoarele:

- prevederile Legii nr.269-XVI din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) sunt lacunare, iar unele din ele sunt ambigue sau contradictorii;
- inexistența poligrafologilor și asistenților poligrafologilor atestați și înregistrați în următoarele autorități cu drept de inițiere a testărilor la poligraf: Serviciul Vamal, Autoritatea Națională de Integritate, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Serviciul Informații și Securitate, circumstanțe care condiționează aglomerarea activității poligrafologilor în autoritățile în care aceștia există (CNA, MAI);
- lipsa aparatelor poligraf, a birourilor specializate pentru testare sau a altor mijloace tehnice necesare testării la poligraf în cadrul autorităților cu drept de inițiere a testărilor la poligraf: Serviciul Vamal, Autoritatea Națională de Integritate, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor;
- dificultăți în cadrul identificării surselor financiare pentru procurarea poligrafelor și pentru asigurarea procesului de instruire inițială și periodică a poligrafologilor, având în vedere costurile considerabile ale acestor mijloace tehnice și servicii;
- lipsa unor concepte, viziuni sau fundamentări legale clare privind puterea probatorie sau importanța rezultatelor testării la poligraf, având în vedere faptul că rezultatele testării conform prevederilor art.27 din Legea nr.269-XVI din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) nu constituie dovadă a caracterului neautentic al informației comunicate sau unicul temei pentru suspendarea executării obligațiilor de serviciu ale persoanei testate, putând constitui doar temei pentru efectuarea unor măsuri suplimentare de verificare a persoanei;
- lipsa testelor standardizate pentru subiecții testați la poligraf, urmare a angajărilor sau promovărilor în serviciu, demarării în privința acestora a anchetelor de serviciu/procedurilor disciplinare sau în cazul altor situații faptice potrivit legislației în vigoare;
- aparatul poligraf nu este inclus în Lista oficială a mijloacelor de măsurare și a măsurărilor supuse controlului metrologic legal, aprobată prin Hotărârea Guvernului

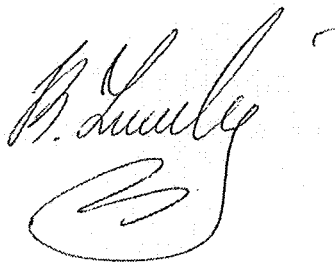
nr. 1042 din 13 septembrie 2016, fapt care ar putea genera o multitudine de litigii în instanță.

Căi de soluționare a deficiențelor respective:

- implicarea activă a conducătorilor autorităților cu drept de inițiere a testărilor la poligraf la instituirea funcțiilor de poligrafologi și asistenți ai poligrafologilor în cadrul statelor de personal ale acestora;
- conștientizarea importanței rezultatelor testărilor la poligraf de către conducătorii autorităților cu drept de inițiere a testărilor la poligraf în procesul: angajărilor, efectuării controlului periodic sau selectiv a activității de serviciu, anchetelor de serviciu și în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare;
- alocarea surselor financiare din bugetul de stat pentru procurarea poligrafelor și pentru asigurarea procesului de instruire inițială și periodică a poligrafologilor;
- modificarea prevederilor legale existente sau elaborarea unor reglementări noi precise sau clare referitor la forța probatorie a testărilor la poligraf sau certificarea standardizată a acestuia.

Cu respect,

director

Bogdan ZUMBREANU

Nr. 04/38 din 19.01. 2018
La nr. CSN 9 nr. 7 din 18 ianuarie 2018

Domnului Roman BOȚAN,
Președinte al Comisiei securitate
națională, apărare și ordine publică a
Parlamentului Republicii Moldova

Stimate domnule Boțan,

Urmare a examinării scrisorii Comisiei parlamentare, Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Autoritate), cu referire la mersul implementării Legii nr. 269/2008 *privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf)*, comunică următoarele.

Potrivit cadrului normativ-legislativ în vigoare – art. 11 și art. 18 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, candidații care au aplicat pentru suplinirea funcțiilor de președinte al Autorității, vicepreședinte al Autorității și de inspectori de integritate, în cadrul concursului organizat, pentru a accede în funcția dorită, sânt testați la detectorul comportamentului simulat.

Cu referire la normele citate supra, este de menționat că efectele testării la detectorul comportamentului simulat, în sensul posibilității legale de a solicita efectuarea unei testări repetate, sunt diferențiate pentru candidații la funcțiile de conducere a Autorității (președinte și vicepreședinte), pe de o parte și pentru candidații la funcțiile de inspectori de integritate, pe de altă parte.

Prin urmare, potrivit art. 11 alin. (12) din Legea nr. 132/2016, *“(12) Câștigător va fi desemnat candidatul cu cel mai mare punctaj obținut ca urmare a probelor de concurs și care a susținut proba detectorului comportamentului simulat (poligraf).”* Totodată, potrivit art. 18 alin. (4) din aceeași Lege, *“(4) Candidatul care a promovat concursul pentru suplinirea funcțiilor de inspector de integritate urmează să fie angajat în funcție numai după: ... b) testarea la detectorul comportamentului simulat (poligraf) în conformitate cu prevederile Legii nr. 269-XVI din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf)...”*.

Așadar, reieșind din normele menționate, Autoritatea deduce posibilitatea legală de a solicita efectuarea unei testări repetate doar pentru candidații la funcțiile de inspectori de integritate, nu și pentru candidații la funcțiile de președinte și vicepreședinte ai Autorității.

De menționat că, în cadrul concursului organizat pentru ocuparea funcțiilor de președinte și vicepreședinte ai Autorității, Consiliul de Integritate a respins cererile dlor Teodor Cârnat și Victor Strătilă, privind solicitarea testării repetate la detectorul

comportamentului simulat, pe motiv că asemenea procedură nu este aplicabilă selectării și numirii în funcțiile de președinte și vicepreședinte ai Autorității (Hotărârea Consiliului de Integritate nr. 7 din 23.10.2017).

În același context, vă comunicăm că, la 28.12.2017, în adresa Autorității a parvenit scrisoarea Guvernului Republicii Moldova nr. 31-13-9732 din 27.12.2017, prin care s-a solicitat opinia instituțiilor vizate vis-a-vis de sesizarea nr. 147g/2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 269/2008 și din Legea nr. 132/2016.

Drept urmare, Autoritatea a informat că consideră întemeiate și pertinente argumentele aduse în textul sesizării, legate de discrepanțele existente între prevederile Legii nr. 269/2008 și cele ale Legii nr. 132/2016, în partea ce se referă la aplicarea procedurilor de testare la detectorul comportamentului simulat, aprecierea și ponderea acestora în cadrul probelor de concurs.

Mai menționăm că, Ministerul Justiției, urmărind scopul de a elimina disonanțele existente dintre Legea nr. 132/2016 și Legea-cadru nr. 269/2008, în partea ce se referă la aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat, în cadrul proiectului *Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative* (Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*; Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*), elaborat și avizat cu entitățile publice solicitate (scrisoarea MJ nr. 03/13510 din 05.12.2017), a inclus modificările și completările necesare în textul Legii nr. 132/2016 (art.11 alin. (11) și alin. (12); art. 18 alin. (4) și alin. (5)). În cazul în care, modificările și completările propuse vor fi acceptate de Parlament, va fi exclus caracterul „eliminator” al testului la detectorul comportamentului simulat, vor fi asigurate condiții egale și conforme de acces în funcții pentru candidații la funcțiile de conducere ale Autorității iar prevederile Legii nr. 132/2016 vor fi armonizate cu cele din Legea-cadru nr. 269/2008.

Cu respect,

președinte

Rodica ANTOCI

Ex: Sergiu Popov
Tel. 022 820 614

**CONSILIUL SUPERIOR
AL MAGISTRATURII**

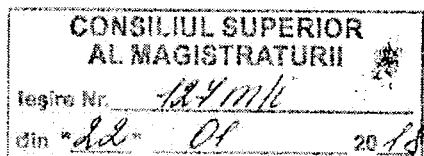
2009, mun. Chișinău, str. M. Eminescu, 5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
tel.: 022-990-990, fax: 022-22-73-20

**ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ**

2009, г. Кишинэу, ул. М. Еминеску, 5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
тел.: 022-990-990, факс: 022-22-73-20

La nr. CSN9 nr. 7 din 18 ianuarie 2018

**Comisia Securitate națională,
apărare și ordine publică**
mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt,
MD-2073

Stimate domnule Președinte,

Analizând demersul remis spre examinare în privința remiterii informației aferente acțiunilor realizate în materia aplicării testării la detectorul comportamentului simulat, Consiliul Superior al Magistraturii Vă comunică următoarele.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 475 din 19 iunie 2014 cu privire la unele măsuri de realizare a Legii nr. 269-XVI din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul compartimentului simulat (poligraf), la 05 august 2014, prin hotărârea CSM nr. 671/21, a fost desemnat în calitate de membru al Comisiei de Stat pentru testări cu utilizarea poligrafului, domnul Victor Micu, președinte al Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin Hotărârea CSM nr. 577/19 din 01 iulie 2014, a fost creat grupul de lucru pentru executarea pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 475 din 19 iunie 2014 cu privire la unele măsuri de realizare a Legii nr. 269- XVI din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf), care urma să asigure elaborarea actelor și formularelor ce vizează procedura de testare cu utilizarea detectorului comportamentului simulat.

Prin Hotărârea nr. 868/35 din 17 noiembrie 2015, CSM în conformitate cu competențele legale, a examinat în ședința Plenului avizând pozitiv Hotărârea Comisiei privind aprobarea normelor metodice unice de efectuare a testărilor cu utilizarea poligrafului. De asemenea, prin Hotărârea nr. 468/19 23 iunie 2015 Plenul CSM a avizat pozitiv proiectul hotărârii Comisiei privind aprobarea Codului deontologic al poligrafologului și al asistentului acestuia și privind aprobarea Regulamentului cu privire la atestarea poligrafologului, precum și înregistrarea poligrafologului și asistentului acestuia.

Consiliului Superior al Magistraturii, avînd drept scop respectarea prevederilor alin. (1) lit. (g) art. 6 din Legea cu privire la statutul judecătorului, potrivit căreia *poate candida la funcția de judecător persoana care a fost supusă testării cu utilizarea*

poligrafului, a solicitat Centrului Național Anticorupție, suportul în vederea efectuării testelor poligraf a candidaților la funcția de judecător.

Ulterior, Centrul Național Anticorupție și-a exprimat disponibilitatea pentru efectuarea testelor poligraf, *în dependență de volumul de lucru al poligrafologului*, deoarece la moment în cadrul instituției activează un singur specialist. În acest sens, subiectul problemei a rămas, în principiu fără soluție. Astfel, testarea obligatorie urmează a fi efectuată cu respectarea drepturilor și libertăților candidaților la funcția de judecător, prevăzute în Constituția Republicii Moldova, în conformitate cu principiile legalității, umanismului, caracterului științific și confidențialității.

Ulterior, prin hotărârea nr. 144/7 din 21 februarie 2017, CSM a dispus inițierea procesului de testare a candidaților la funcția de judecător prin intermediul detectorului comportamentului simulat (poligrafului), președintele CSM fiind împuternicit pentru încheierea unui acord de colaborare cu Centrul Național Anticorupție. La moment se duc negocieri în vederea asigurării aplicabilității prevederilor legale aferente *testării cu utilizarea poligrafului*.

Cu referire la deficiențele identificate în materia *testării cu utilizarea poligrafului* menționăm următoarele.

În vederea respectării prevederilor legale, menționate, Consiliul Superior al Magistraturii a publicat în Buletinul achizițiilor publice din data de 26.06.2015, anunțul nr. 15/01201, cu privire la intenția de achiziționare a aparatului pentru detectarea comportamentului simulat. La concursul desfășurat la data de 06.07.2015, nici un operator economic nu a prezentat oferta.

În adresa Consiliului a parvenit scrisoarea nr. 09-04/574 din 30.06.2015, de la Ministerul Finanțelor, prin care a fost instituit moratoriu asupra achizițiilor publice începând cu luna iulie. Astfel, procesul bugetar în anul 2015 s-a finalizat cu deblocarea cheltuielilor pentru minimul necesar.

Achiziționarea aparatului respectiv din Republica Moldova nu este posibilă, deoarece nici un operator economic nu este specializat în producerea și comercializarea unor astfel de aparate.

În acest sens, Consiliul s-a interesat de achizițioarea unui aparat poligraf din țările vecine: România și Ucraina. Respectiv, au început a fi duse negocieri cu agenți economici din Ucraina în vederea procurării aparatului poligraf, iar reprezentanții agenților economici ucraineni au propus transferarea resurselor financiare în Ucraina și ulterior, după efectuarea transferului să fie expediat aparatul poligraf.

Reieșind din aceste considerente, invocăm faptul că legislația Republicii Moldova nu prevede o astfel de procedură în materie de achiziții publice, și respectiv, achiziția a fost soldată eșecului. Or, resursele financiare sunt prevăzute în legea bugetului pentru fiecare an pentru a fi utilizați conform procedurilor legale existente.

De asemenea, o altă problemă constă în faptul că în țară nu există instituții care să instruiască poligrafologul și de asemenea, acesta poate fi instruit doar atunci când există aparatul de poligraf achiziționat.

Drept soluții identificate de CSM pentru contracararea problemelor existente, considerăm că ar fi posibilă identificarea unui aparat poligraf prin inițierea unui proiect guvernamental și identificarea unor actori care ar fi disponibili să acorde suportul material în vederea asigurării Consiliului cu echipament care să facă posibilă testarea la detectorul comportamentului simulat.

O altă soluție propusă de CSM constă în faptul ca testarea la detectorul comportamentului simulat să fie asigurată de autoritățile/instituțiile din Republica Moldova care dispun deja de aparate poligraf și personal instruit în acest sens.

Referitor la ședința care se preconizează a fi organizată la data de 23 ianuarie 2018, ora 10³⁰ în incinta Parlamentului, Vă informăm asupra faptului că suntem în imposibilitatea de a delega reprezentanți, deoarece la data de 23 ianuarie 2018, are loc ședința ordinară a CSM (nr. 3), la care vor participa toți membrii CSM, inclusiv și președintele, în calitate de factori de decizie/persoane cu funcții de răspundere care ar putea fi desemnați la întrunirea nominalizată de DVS în demers.

Cu respect,

**Președintele Consiliului
Superior al Magistraturii**

Victor MICU

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA

SERVICIUL VAMAL

MD-2065, mun. Chișinău, str. Nicolae Starostenco, 30,
tel./fax: (+373 22) 273061, e-mail: vama@customs.gov.md

Nr. 28/03-1057 din 22.01. 2018

Parlamentul Republicii Moldova
Comisiei securitate națională,
apărare și ordine publică

la nr.CSN9 nr.7 din 18 ianuarie 2018

**Notă informativă referitor la aplicarea Legii testării la detectorul
comportamentului simulat nr. 269-XVI din 12.12.2008**

În conformitate cu prevederile Legii nr.269-XVI din 12.12.2008, persoanele care participă la concursul pentru ocuparea funcției vacante urmează să fie supuse controlului la detectorul comportamentului simulat. Actualmente, controlul este imposibil din considerentul că Serviciul Vamal nu dispune nici de aparat poligraf și nici de specialist atestat care testează la poligraf (*poligrafolog*).

Totodată, în conformitate cu Strategia națională de integritate și anticorupție pentru anii 2017–2020, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr. 56 din 30.03.2017, pe parcursul trimestrului I a anului 2018, urmează ca Serviciul Vamal să fie dotat cu cel puțin 2 aparate poligraf din mijloacele bugetare proprii (pct.2, prioritatea III.1, Pilonul III din Planul de acțiuni). În prezent este inițiată procedura de achiziții publice a acestora.

Concomitent se examinează condițiile de integrare a „testării la detector” în procedura de „control special” la angajare.

De asemenea, conform Strategiei nominalizate (pct.20, prioritatea II.2, pilonul II din Planul de acțiuni) a fost elaborat și urmează să fie aprobat de Guvern Planul sectorial anticorupție în domeniul vamal, care a fost supus dezbaterilor publice, consultat cu CNA, iar actualmente este examinat de Ministerul Finanțelor.

Concomitent, examinînd cerințele Legii 269/2008 în special prevederile art.10 care stabilește că „*refuzul persoanelor de a fi supuse testării obligatorii nu va constitui unicul temei pentru neangajarea lor în serviciu sau pentru neadmiterea exercitării atribuțiilor de serviciu*”, constatăm, că practic, angajatorul nu are dreptul să refuze angajarea (sau continuarea activității) invocînd rezultatul testării.

Director adjunct

Grigore IONIȚOV